

kunde spørges: mon det dog ikke skulde være Grunden til, at man vil have denne Sag igjennem i en saadan Hast, at man ikke ønsker at faae en rolig Prøvelse af den. Med andre Ord, det er Sager, med hvilke det ikke syntes at have en saa særdeles Hast, og som dog ere blevne behandlede og vedtagne af Rigsdagen, og derefter ere blevne til Lov, uden at man har hørt nogen kirkelig Stemme desangaaende. Jeg skulde seile meget, om dette saaledes ikke er skeet med Hensyn til Udskrivning af Skolen ved Loven af 2den Mai 1855, og dog veed Enhver, at det griber ind i Folketjens Væsen, naar Børn kunne udskrives af Skolen med det fylde 15de Aar — de vide Meget eller Lidet — hvorved der aabnes dem Udgang til Folketjens Confirmation, naturligtvis ikke uden at de have de fornødne religiøse Kundskaber, men uden at de fyldestgjøre de andre Fordringer, som hidtil knyttede sig dertil. Jeg troer, at jeg i saa Henseende maaskee kan referere mig til det ærede 1ste Medlem for 5te Kreds (Vindesbøll), af hvem jeg mener at have seet, at han gjorde Præsterne opmærksomme paa, at man dog endnu maatte holde paa, at de, som udstreves, maatte kunne læse, fordi den protestantiske Kirke er bygget saameget paa Skriften, at man dog ellers ikke vel kunde confirmere dem. Dette vil vistnok vise, at man ved saadan en Lov kan komme ind paa Folketjens Gebeet, uden at mærke eller ændre det. Og jeg skulde seile meget, om ikke Loven af 9de Mai 1855 om Confirmationen, som vistnok forud var forelagt baade for en Commission og for Biskopperne, blev behandlet og vedtagen af begge Thing, naagtet Commissionen havde fraraadet Forslaget, og naagtet Kirkens Stemme var imod det, idet man vistnok i dette Thing gav det en Endring, hvorved man haabede at forebygge den Stade, som man beshytede deraf, men det har man jo Lov til ved ethvert Forslag, som foreligger. Jeg har kun nævnt disse to Exempler, men jeg troer ikke, at Nogen skal sige, at disse Sager havde en saadan Hast, at det var nødvendigt at behandle dem, uden at have hørt eller — i sidste Tilfælde — at have taget til Følge en almindelig Udtalelse, som kom fra en Commission eller fra Biskopperne. Og saa beder jeg om, at

hvad der saa gjentagende er skeet, og det under Ledelse af Mænd, der havde et ganske andet Begreb om og vare ganske anderledes hjemme i hele vor nye Forfatning end jeg, at dette ogsaa maa komme det Forslag tilgode, som her foreligger og ved hvilket det dog ikke har kunnet undgaae Nogen, at, om det end ikke i en vis Forstand har en uafviselig Nødvendighed, saa har dog den Omstændighed, at det, efter tidligere at være fremkommet, ved en historisk Anledning — hvis Bestaenighed iøvrigt ikke her kommer i Betragtning — sit en vis Skarphed, og det Indtryk, Sagen har gjort paa endeel Præster og Vægfolk trindt omkring i Landet, tilveiebragt en saadan Tilstand, at det turde være i højeste Grad betænkeligt ikke at tage Hensyn dertil. Naar nu det ærede 11te kongevalgte Medlem yttrede, at denne Sag roligt kunde overveies i en Commission, og naar han i den Anledning tog fat paa Bemærkninger af mig, og navnlig den, at man derved let kunde faae en Brand ind i en Kirkecommission, som vilde forstyrre det Hele, saaledes som om jeg skulde mene, at en Kirkecommission skulde være eenfaldig, da troer jeg, der er skeet min Bemærkning derom Uret. Jeg troer rigtignok, at hvad der allerede er forhandlet gennem flere Aar med en stigende Spænding og en stigende Hefthighed, som har fremkaldt Udtalelser baade fra den Side, der gjør Fordringer, og fra den Side, der staaer imod, som jeg troer, vi Alle maae være enige i ikke alle have baaret Præget af Besindighed og Forsvarlighed, dog kunde indeholde nogen Anledning til at sige: nei, lad os ikke forsøge paa ligeoverfor en saadan Tilstand at indbyde til at behandle de mange andre Spørgsmaal, naar det dog er aabenbart, at saalænge denne Spænding hersker, vil ethvert andet Punkt blive betragtet i Forhold dertil, og enhver Enighed hos Commissionen ligesaa først af være umulig. — Det samme ærede 11te kongevalgte Medlem berørte ogsaa, at denne stærke Bevægelse just ikke var udelukkende religiøs; det var som talt ud af mit Hjerte; den Betragtning, som han gjorde gjældende, er en Arv, som jeg har fra et Fædrehuus, som ogsaa forstod sig lidt paa det Religiøse. Det er rigtigt, at de, som ret ere religiøst bevægede, ere stille, taalmodige og